

Undervisningsministeriet
Marts 2019

Sagsnr.: 19/03116

Høringsnotat til

Forslag til lov om ændring af lov om forberedende grunduddannelse, lov om folkeskolen, lov om de gymnasiale uddannelser og lov om erhvervsuddannelser (Måling af eleveres trivsel) (Lovforslag nr. L 200)

1. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget er fremsat den 13. marts 2019 som lovforslag nr. L 200.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 22. februar 2019 til den 11. marts 2019 været i ekstern høring hos 73 myndigheder og organisationer m.v. Udkastet har også været offentliggjort på høringsportalen.

Der er modtaget høringssvar fra 26 af de hørte myndigheder og organisationer. 18 høringssvar indeholder bemærkninger til lovforslaget. En oversigt over, hvilke af de hørte myndigheder og organisationer der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

Det er alene de væsentligste punkter fra høringssvarene, der er medtaget i nærværende høringsnotat.

2. Sammenfatning om ændring af lovforslaget i forhold til høringsudkastet

De indkomne høringssvar har ikke givet anledning til ændringer eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag. Der er foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.

3. Generelle bemærkninger til lovdkastet

DA, Dansk Erhverv, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), Institut for Menneskerettigheder, Klagenævnet for Specialundervisning, FOAs Landselevbestyrelse og Rigsrevisionen har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Landsforeningen af 10. klasseskoler tager forslaget til efterretning.

DI er enig i og støtter fuldt ud regeringens fokus på høj datasikkerhed og dataetik.

Danmarks Lærerforening bakker op om intentionerne bag lovforslaget og trivselsmålingen om at styrke alle eleveres og studerendes trivsel.

Uddannelseslederne bemærker, at det overordnet set er positivt med en fælles FGU-løsning på dette område.

Dansk Center for Undervisningsmiljø er overordnet tilfreds med ændringerne.

Fagbevægelsens Hovedorganisation ser positivt på, at der indføres trivselsmålinger på FGU'en, da arbejdet med trivsel er vigtigt på alle institutioner og særligt i en opstartsfase.

Erhvervsskolernes ElevOrganisation er positiv over for indførelsen af obligatorisk national trivselsmåling på FGU. Det er vigtigt, at ledelsen på de nye FGU-institutioner – i lighed med folkeskolerne og de andre ungdomsuddannelser – får mulighed for at måle trivslen blandt institutionernes elever.

Uddannelsesforbundet bakker op om initiativer og tiltag, der understøtter elevernes trivsel og anerkender, at der lægges op til indførelse af en obligatorisk national trivselsmåling på FGU i lighed med trivselsmålingerne i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne. Forbundet finder det prisværdigt, at lovforslaget af dataetiske grunde lægger op til en ændring af den nuværende ramme for de nationale målinger af elevernes trivsel med det formål, at eleverne kan være trygge ved situationen omkring besvarelse af spørgsmål om deres skoleliv.

Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskoler finder forslaget ambition om at styrke muligheden for at skærme elevens data for uvedkommende helt utilstrækkelig, da der er tale om obligatorisk deltagelse i målingerne.

Dansk Psykolog Forening bemærker, at børns trivsel i skolen bedst understøttes af, at der på skolen er de fornødne ressourcer med hensyn til tid og kompetencer hos de ansatte, til at se det enkelte barn, styrke læring og fællesskaber, og at der samtidig er adgang til specialiseret støtte og kompetenceudvikling i forhold til at håndtere kriser, mobning og forældresamarbejde, samt at børn og familier, hvis trivsel er på spil, får professionel støtte også i andet regi end skolen. Ovenstående bør prioriteres, før det bliver relevant med en dataindsamling, idet der ellers er risiko for, at identificere problemer og udfordringer, der endnu ikke er skabt grundlag for at håndtere.

4. De væsentligste bemærkninger til lovforslaget

4.1. Adgang til anonymitet ved besvarelsen

Erhvervsskolernes ElevOrganisation bifalder forslaget om brugen af et centralt trivselsværktøj, først og fremmest for at beskytte elevernes datasikkerhed og dernæst for, at institutionerne ikke har mulighed for at identificere de enkelte elevers svar.

Dansk Center for Undervisningsmiljø bemærker, at det er vigtigt, at data kan anvendes til statistiske og videnskabelige undersøgelser, da det vil bidrage til kvalificeret viden om elevernes trivsel samt give mere viden om årsager til mistrivsel.

Uddannelsesforbundet bemærker, at det er gode og betryggende tiltag, men de fjerner ikke muligheden for u hensigtsmæssig anvendelse af personfølsomme oplysninger ved datalæk og hacking.

DI bemærker, at ingen skal være i tvivl om, at elevernes svar på trivselsmålinger er anonyme, og at elevernes svar alene indgår som en del af en større analyse af elevers trivsel på uddannelsesinstitutionerne.

Datatilsynet forudsætter, at Styrelsen for It og Læring har vurderet, at det er nødvendigt at behandle personnumre i forbindelse med trivselsmålingerne, og at formålet ikke med rimelighed kan opfyldes på anden måde.

Fagbevægelsens Hovedorganisation finder det positivt, at man sikrer, at børn og unges persondata med trivselsmålinger forbliver anonyme.

Danmarks Lærerforening lægger særlig vægt på, at lovforslaget vil være med til at sikre anonymitet i forbindelse med deltagelse i de fremtidige trivselsmålinger. Det vil have stor betydning for den enkelte og for validiteten af svarene.

Dansk Psykolog Forening bemærker, at data om et barns trivsel alene bør kunne indsamles og gemmes med et reelt samtykke for forældremyndighedsindehaveren, og der skal være mulighed for at få data slettet, og at data ikke kobles med andre registre uden samtykke.

Danske Erhvervsskoler og Gymnasier bemærker, at det bør være en ufravigelig forudsætning for trivselsmålingerne, at elevernes anonymitet garanteres både i forbindelse med indberetningen og opbevaring af data. Dette skal lovfæstes med den nødvendige økonomi hertil. En sikring af anonymitet vil udvide mulighederne for at kombinere trivselsmålingerne med supplerende spørgsmål, der kan tilpasses lokale forhold. Data vil også i højere grad kunne anvendes til statistiske og videnskabelige formål

Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskoler bemærker, at det bør være en ufravigelig forudsætning for trivselsmålingerne, at den enkelte elevs anonymitet garanteres ved både indberetning og opbevaring af data, og at en sådan garanti bør være lovfæstet. Der findes tekniske løsninger, der sikrer en randomiseret tildeling af unikke adgangskoder, der kan sløre den enkelte elevs identitet. Det bør prioriteres højt at sikre den nødvendige økonomi til dette formål. Selv en minimal og teoretisk risiko for misbrug af data er uacceptabel. Garanti for anonymitet vil kunne bidrage til, at eleverne besvarer spørgsmålene åbent og ærligt, hvilket vil øge validiteten af målingerne. Det vil også udvide mulighederne for at kombinere trivselsmålingerne med supplerende spørgsmål tilpasset målgruppen og uddannelsesområdet, og data vil i højere grad kunne anvendes og deles til statistiske og videnskabelige formål.

KL bemærker, at der på FGU-området er behov for at følge elevernes trivsel tæt, og at det vil være hensigtsmæssigt, at FGU-institutionerne kan træffe beslutning om at anvende et it-system, som giver adgang til elevernes besvarelser og mulighed for at stille andre spørgsmål. Data fra trivselsmålingen og ekstraspørgsmål vil kunne understøtte arbejdet med den enkelte elevs trivsel på skolen og sikre, at elever ikke føler, at de ikke bliver hørt, hvis de i den nationale trivselsmåling tilkendegiver, at de ikke trives. Generelt bør samarbejdet mellem FGU og den kommunale ungeindsats bestyrkes med data. Det vil styrke samarbejdet, hvis der er mulighed for at bruge eget system og dermed at tilgå svar på individniveau. Det vil give værdifuld viden og underbygge samarbejde og videndeling mellem skole og den kommunale ungeindsats samt sikre, at en ung i mistrivsel opdages og får en rettidig indsats. Lovforslaget betyder, trivselsmålingerne primært bliver et nationalt redskab. Det er ikke hensigtsmæssigt, at ca. en halv million elever bruger en lektion en gang årligt gennem hele deres skoleliv på at udfylde denne måling. Kommunerne bør være dataejere af de data, der indsamles i kommunerne.

Undervisningsministeriet bemærker, at der med lovforslaget lægges op til, at de nationale trivselsmålinger fremadrettet gennemføres ved brug af et centralt trivselsværktøj, hvor kommuner, skoler og institutioner ikke har kontakt med eller adgang til elevernes svar på trivselsmålingen, idet svarene overføres direkte fra eleverne til et af Styrelsen

for It og Læring kontrolleret it-miljø. De enkelte elevers svar må alene bruges til at udføre statistiske og videnskabelige undersøgelser af elevers trivsel. Det er alene selve resultatet af den statistiske og videnskabelige bearbejdning, der vil kunne anvendes som grundlag for opfølgning over for enkeltelever. Der må ikke ske offentliggørelse af resultater, der på nogen måde viser den enkelte elevs svar.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag.

4.2. En central it-løsning for indsamling af elevers svar

Skolelederforeningen bemærker, at det er uheldigt, at de kommuner, der hidtil har haft deres egne målinger, nu bliver tvunget til at bruge det værktøj, som stilles til rådighed fra centralt hold gennem Styrelsen for It og Læring. Folkeskolen har ikke brug for mere styring og centralisering. Kommuner bør stadig kunne bruge det materiale, som de finder bedst for børnene.

KL er stærkt kritisk over for kravet om, at trivselsmålingerne i folkeskolen fremover kun må gennemføres via Undervisningsministeriets Trivselsværktøj. Forslaget fratager kommunerne muligheden for at handle rettidigt på elevernes mistrivsel. Hvis en måling for en klasse viser, at en klasse er præget af mistrivsel, så skal der handles med det samme og ikke efter flere måneder. Det begrænser muligheden for at se hele vejen rundt om barnet, hvis der ikke kan tilføjes spørgsmål om fx elevernes sundhed.

Datatilsynet forudsætter, at Styrelsen for It og Læring i forbindelse med behandlingen af personoplysninger, herunder ved brug af trivselsværktøjet, foretager en risikovurdering og i den forbindelse imødekommer de eventuelle risici, der følger af behandlingen.

DI bemærker, at kravet til dataetik og datasikkerhed og ønsket om et centralt trivselsværktøj, der stilles til rådighed af Styrelsen for It og Læring, kan indfries i samarbejde med private virksomheder, der har specialiseret sig i trivselsmålinger og leveret en sådan ydelse til en lang række skoler. Private virksomheder har lang erfaring i Danmark og i udlandet med både dataindsamling og databehandling og kan overholde og dokumentere alle regler om datafortrolighed mindst lige så godt som offentlige institutioner. Et samarbejde med sådanne virksomheder vil sikre løbende udvikling og forbedring af værktøjet. DI har forstået, at insourcing af opgaven med opbygning, vedligeholdelse og databehandling er en mulighed og minder i den sammenhæng om, at et bredt flertal i Folketinget den 5. april 2018 har indgået en aftale om fair og lige konkurrence, som skal sikre virksomhederne mod ulige konkurrence fra det offentlige. Den offentlige sektor skal bruge kræfterne på sine kerneopgaver fremfor at konkurrere med private virksomheder på ulige vilkår. DI fraråder, at argumenter som dataetik og datasikkerhed bruges som begrundelse for at insource opgaver, der hidtil har været løst af private leverandører eller til at udvide den offentlige sektors muligheder for at drive erhvervsvirksomhed på velfungerende private markeder i konkurrence med og på bekostning af private virksomheder. DI mener, at Styrelsen for It og Læring kun bør insource opgaven, hvis styrelsens bud på baggrund af samme krav og en fair og lige bedømmelse vurderes at være den bedste løsning. Anbefalingen er, at opgaven udbydes, så private virksomheder har mulighed for at byde ind. DI indgår gerne i drøftelser om, hvordan det private marked på bedst mulig vis kan inddrages i løsningen af opgaven.

Dansk Center for Undervisningsmiljø anbefaler, at it-systemet på alle områder indrettes, så det kan håndtere et undervisningsmiljømodel, som skolerne frivilligt kan vælge, så de på samme tid kan gennemføre trivselsmålingen og den lovpligtige kortlægning af uddannelsesstedernes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø til brug for en undervisningsmiljøvurdering. Der er mange overlap mellem undervisningsmiljøvurderingen og trivselsmålingen, og det vil lette skolerens administrative opgaver. Man kan lade sig inspirere af it-systemet for trivselsmåling i grundskolen, der kan suppleres med et undervisningsmiljømodul. Spørgerammen bør indeholde dele, som omhandler det fysiske og æstetiske undervisningsmiljø, og det vil også have stor værdi at indføre dele i trivselsmålingerne, som kan sammenlignes på tværs af uddannelserne for bedre at kunne følge elevernes trivsel og bidrage til bedre overgange.

Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslaget ikke ændrer ved formålet med de nationale trivselsmålinger. Formålet er således fortsat ikke at kunne følge den enkelte elevs trivsel med henblik på at iværksætte individuelle opfølgningstiltag, men at opnå en overordnet pejling på mønstre og sammenhænge, som kan give grundlag for mere generelle indsatser på fx klasse- og skoleniveau. Resultatet kan naturligvis ikke stå alene eller erstatte underviserens daglige kontakt og føling med eleverne.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag.

4.3. Inddragelse af fagkundskab ved udarbejdelsen af spørgsmål og svar

Uddannelsesforbundet forventer, at man husker at gøre brug af den faglige ekspertise, som lærerne på de berørte uddannelsesområder besidder. Dette gælder i særlig grad FGU, hvor trivselsmålinger ikke tidligere har været benyttet i national målestok. Forslag om at benytte lejligheden til at følge anbefalingerne fra ekspertgruppen om elevtrivsel og virksomhedstilfredshedsmålinger (Afrapportering april 2015) på EUD, herunder om at Undervisningsministeriet foranlediger, at der gennemføres analyser af, hvordan de obligatoriske spørgerammer fungerer, når der er et tilstrækkeligt datagrundlag; samt en evaluering af erfaringer med og resultater af brugen af elevtrivselsmålinger og virksomhedstilfredshedsmålinger på erhvervsskoleområdet med inddragelse af alle interessenters perspektiv.

Uddannelseslederne opfordrer til at inddrage elever og pædagogiske ledere fra FGU-området som faglig ekspertise for at opnå retvisende og repræsentative svar og indtænkning af hele FGU-gruppen. En gruppe elever i målgruppen er udfordret på skriftlighed og deres vurdering af egen trivsel er vigtig.

Skolelederforeningen bemærker, at foreningen har været inddraget i arbejdet med trivselsmålinger gennem en følgegruppe og fortsat gerne deltager i arbejdet. Foreningen ser gerne en evaluering af området for at se, om de nationale trivselsmålinger i hverdagen har understøttet det vigtige område i folkeskolen, og om der findes andre måder at få materiale til den nationale trivselsmåling.

Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social- og Sundhedsskoler bemærker, at det er forventningen, at netværk på erhvervsuddannelsesområdet inddrages i arbejdet med udvikling af det centrale trivselsværktøj og fortsat vil få mulighed for at udvikle supplerende pakker til det centrale trivselsværktøj. Foreningerne foreslår en særbestemmelse vedr. afvikling af trivselsmålingerne på erhvervsuddannelserne, så målingerne kan ske inden for en periode snarere end på et

bestemt tidspunkt, så målingerne ikke lægges på et tidspunkt, hvor den enkelte uddannelse har et begrænset elevgrundlag eller overvejende har elever med meget begrænset eksponering til det miljø, der måles.

Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier bemærker, at det er nødvendigt og naturligt, at Styrelsen for It og Læring går i dialog med netværk på erhvervsuddannelsesområdet om udvikling og drift af det centrale trivselsværktøj. Foreningerne finder det vigtigt, at netværkene fortsat får mulighed for at udvikle supplerende pakker af spørgsmål til det centrale trivselsværktøj med mulighed for at fokusere på kvalitetsudvikling på baggrund af lokale forhold. Foreningerne ønsker i øvrigt en særbestemmelse vedr. afvikling af trivselsmålingerne på erhvervsuddannelserne, så målingerne kan ske inden for en periode snarere end på et bestemt tidspunkt, da erhvervsuddannelserne er kendetegnet ved flere årlige optag og mange skoleperioder af kortere varighed.

Undervisningsministeriet bemærker, at fastsættelsen af spørgsmål og svarkategorier for de nationale trivselsmålinger og ændringer heri i overensstemmelse med hidtidig praksis vil ske under inddragelse af faglig ekspertise, herunder i forhold til kendskab til de enkelte uddannelsesområder og af metodiske karakter, ligesom spørgsmålene og svarkategorierne vil blive offentliggjort. Der vil ikke være mulighed for at stille supplerende lokale spørgsmål.

Perioden for trivselsmålinger vil som hidtil blive udmeldt af Undervisningsministeriet. Her vil blive fastsat en periode for afholdelsen af trivselsmålingen.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag.

4.4. Adgang til frivillig deltagelse

Danmarks Lærerforening bemærker, at det er afgørende, at det er frivilligt at deltage. Det vil ikke give mening at tvinge elever til at svare på hele eller dele af trivselsmålingen. Tvang vil i høj grad mindske validiteten af trivselsmålingerne. Derimod vil det ikke have nogen betydning, at enkelte undlader at svare på et eller flere spørgsmål. Foreningen finder det modsætningsfyldt, at deltagelse er obligatorisk, men at det ikke har konsekvenser at undlade at svare. Det bør klart fremgå af reglerne og de tilhørende vejledninger, at det er frivilligt at deltage.

Dansk Psykolog Forening bemærker, at det er tvivlsomt, om borgeren kan forpligtes til at afgive oplysninger om personlige forhold. Det kan ses om en modsætning, at deltagelse er obligatorisk, når det ikke har konsekvenser at nægte at medvirke.

Undervisningsministeriet bemærker, at lovforslaget ikke ændrer ved det nuværende set-up omkring frivillig contra obligatorisk deltagelse. Spørgsmål og svarkategorier vil blive udarbejdet, så de afspejler elevernes forskellige alder, modenhed og kontekst og en samtidig respekt for elevernes privatliv, så de ikke oplever sig presset af spørgsmålene. Det vil i øvrigt fremgå tydeligt af vejledningsmaterialet, at det ikke har konsekvenser for den enkelte elev, hvis eleven ikke svarer på trivselsmålingen.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag.

4.5. Mulighed for at anvende trivselsmålinger som afsæt for arbejdet med elevernes trivsel

Danmarks Lærerforening bemærker, at selve målingen ikke øger elevernes trivsel, uanset hvor ofte den foretages, eller om alle elever deltager, jf. formuleringen ”*Skolens leder skal én gang årligt gennemføre en måling af elevernes trivsels med det formål at følge og styrke elevernes trivsel.*” Foreningen har ved tidligere høringer om trivselsmålingen anført, at der er tale om tidskrævende og bureaukratiske regler, der fjerner fokus fra de konkrete indsatser, som fremmer børns og unges trivsel og foreslår, at reglerne ændres, så de øger skolernes muligheder for at foretage indsatser for øget trivsel. Det er ikke nødvendigt, at alle elever deltager hvert år for at have statistisk sikkert grundlag for at følge udviklingen i elevtrivsel. Konkret foreslås, at alle elever én gang i deres skoletid deltager i en trivselsmåling, og at der udvikles evalueringsredskaber, som lokalt kan bruges til undersøge elevernes udbytte af indsatser, der er gennemført for at fremme trivslen blandt børn og unge. Det er rimeligt, at alle unge på ungdomsuddannelserne kan deltage i en trivselsmåling. Fokus bør dog være på trivselsfremmende initiativer frem for på ensartede målinger på alle uddannelser. En elev på FGU har ikke meget glæde af at deltage i en trivselsmåling. Det må forventes, at langt de fleste FGU-elever har forladt uddannelsen inden et evt. resultat foreligger, og at mange er der så kortvarigt, at de ikke kommer til at opleve en mulighed for at deltage.

Dansk Psykolog Forening bemærker, at en trivselsmåling ikke er en måling i samme forstand som fx en medicinsk måling. I mange tilfælde har testpersonen ikke på forhånd nogen klar mening om det, der spørges om, men danner sin mening under udfyldelsen af spørgeskemaet. Det kan have afgørende konsekvenser for kvaliteten af målingen og testpersonens oplevelse af sine problemer. For det første kan elevens indstilling til at medvirke i undersøgelsen spille ind. I nogen tilfælde kan testpersonen underdrive sine angivelser af vanskeligheder og problemer. Omvendt kan en testperson overdrive, der kan også bestå interesse i at kritisere eller at provokere. Sådanne testindstillinger kan forstærkes af undersøgelsen er anonym, da man ikke holdes til ansvar for sine besvarelser. For det andet kan et spørgeskema være med til at bevidstgøre personen om de forhold, der spørges til. En god effekt vil oftest kræve, at testen ikke står alene, men at eleven bliver støttet i at håndtere de dårlige forhold. En trivselsmåling kan derfor også have de negative konsekvenser, at mindre problemer vokser i testpersonens oplevelse. Der er altid frustrationer forbundet med at indrette sig med andre i en klasse og frustrationer forbundet med at lære ting som ind imellem er vanskelige. Det har betydning, på hvilket niveau resultaterne gøres op (aggregeres). Hvis et formål er at gribe konkret ind over for uheldige forhold, vil der være brug for en aggregering over små enheder fx klasseniveau. Samtidig bliver anonymiteten vanskeligere at opretholde jo lavere niveau, der aggregeres på. Selv om der ikke står navne, vil enkeltelever i en klasse i nogle tilfælde kunne identificeres ud fra svarene. Hvis formålet er at belyse tilstanden generelt, fx med henblik på skolepolitikken, vil aggregering på landsniveau være tilstrækkelig.

Uddannelsesforbundet bemærker, at det ikke er muligt at foretage målrettede indsatser i forhold til klasser, mindre elevgrupper eller enkeltelever på baggrund af de årlige nationale trivselsmålinger. De kan ikke stå alene, men må nødvendigvis suppleres af trivselsundersøgelser på de enkelte skoler/afdelinger, hvis der skal skabes mulighed for aktiv intervention til gunst for elevtrivslen. Der er tale om en kraftig ensretning. I dag har institutionerne mulighed for at stille supplerende spørgsmål. Denne mulighed ophører. Hvis skolerne vil foretage en undersøgelse af elevernes trivsel med et konkret målrettet og anvendeligt sigte, skal den udarbejdes ved siden af og uafhængigt af den lovbestemte måling. Dette vil næppe opleves som et fremskridt af uddannelsesinstitutionerne, at deres egne målrettede trivselsundersøgelser kommer i anden række i forhold til

den lovbestemte trivselsmåling. Det er afgørende for anvendeligheden, at de foretages på afdelingsniveau på institutioner med flere geografiske enheder (fx erhvervsskoler og de kommende FGU-institutioner), og det er væsentligt for nytteværdien at kunne aflæse resultaterne på de enkelte uddannelser på skoler med flere uddannelsesretninger på samme matrikel.

Skolelederforeningen finder ikke, at trivselsmålingerne i sig selv styrker elevernes trivsel, jf. formuleringen ”*Skolens leder skal én gang årligt gennemføre en måling af elevernes trivsel med det formål at følge og styrke elevernes trivsel.*” Trivselsmålingen viser en status, og den skal oversættes til, hvordan skolen gennem en ændret praksis forbedrer elevernes trivsel. En ændring af praksis sker blandt andet gennem nødvendige samtaler i teamet og mellem skoleledelsen og det enkelte team. Foreningen er på FGU-området undrende over for vedtagelsen af trivselsmålinger, før uddannelsen er begyndt. De elever – mellem 16 og 25 år – der begynder på uddannelsen, vil ofte have særlige udfordringer i forhold til at passe ind i skolesystemer eller på arbejdsmarkedet. Dette vil stille særdeles store krav til det pædagogiske personale om at have stor fokus på den enkelte unges trivsel. En lovgivning om en måling om året vil måske kunne komme til at virke kontraproduktiv og sende et signal om, at de unge kan blive hjulpet gennem en årlig måling. Det er det daglige fokus og pædagogiske arbejde, der hjælper de unge videre. De unge kan være under uddannelse i max 2 år, og der er dermed meget kort tid til at forbedre eventuelle dårlige resultater, hvis trivselsmålingen finder sted i slutningen af første år. Hvis der til gengæld måles i begyndelsen af skoleåret, tages der ikke højde for, at de unge – og heraf mange sårbare unge med mindre succesfyldt skolegang – er begyndt på nye hold og i nye klasser. Der vil også være nogle af de unge, der kun vil have et år på skolen.

Børne- og Kulturchefforeningen bemærker, at de årlige trivselsmålinger fremadrettet kun må bruges til en helt overordnet indsats for elevtrivsel, og at data, der viser lav trivsel, fx ikke må bruges som grundlag for indsatser for at finde frem til elever i lav trivsel og iværksætte handlinger i forhold hertil. Foreningen finder derfor, at de nationale trivselsmålinger ikke længere giver mening i en lokal og pædagogisk skolekontekst, men alene som en temperaturmåling på rent administrativt niveau, og at det er vanskeligt at argumentere for bevarelsen af trivselsmålingerne i sin nuværende form. Foreningen anbefaler, at der findes en løsning, hvor trivselsdata må anvendes på skoleniveau som grundlag for handling, også som en del af arbejdet med at identificere elever med lav trivsel til forbedring af disse elevers situation. Hvis en skole, årgang eller klasse har data, der viser lav trivsel, så er det vanskeligt for en skole eller en kommune ikke at bruge disse data som grundlag for faglige og pædagogiske handlinger. Det er i praksis vanskeligt at se, hvordan lovtæksten hensigtsmæssigt kan overholdes.

Undervisningsministeriet bemærker, at de nationale trivselsmålinger kan være et afsæt for skolers og institutioners lokale trivselsarbejde, men naturligvis ikke kan stå alene eller erstatte undervisernes daglige kontakt og føling med eleverne.

De statistiske resultater af trivselsmålingen vil fortsat indgå i det webbaserede datavarehus hos Styrelsen for It og Læring. Her er det muligt for skoler og institutioner at se resultatet af trivselsmålingen og trække supplerende statistiske rapporter (fx fordeling på køn, afdelinger, klassetrin mv), som styrelsen stiller til rådighed til brug for skolers og institutioners kvalitetsarbejde og til brug for den lokale drøftelse af relevante opfølgningstiltag til styrkelse af elevernes trivsel. Datavarehuset gengiver ikke resultater, der på nogen måde viser den enkelte elevs svar.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag.

4.6. Adgang til statistiske resultater i STILs datavarehus

Uddannelsesforbundet noterer sig, at datavarehuset giver elever og forældre mulighed for at se såkaldte skoletal på området og ikke gengiver resultater, der på nogen måde viser den enkelte elevs svar, hvilket datasikkerheds- og personbeskyttelsesmæssigt er godt. Det er dog tvivlsomt, om det vil få ressourcestærke forældre og elever til at arbejde med bedre trivsel, måske snarere til at fravælge en institution med trivselsmæssige udfordringer.

Erhvervsskolernes Elevorganisation bemærker, at det ikke er positivt, at resultatet af trivselsmålingen på alle uddannelsesområder indgår på www.uddannelsesstatistik.dk, da der dermed er mulighed for at rangordne skoler. Skolen og ledelsen skal udelukkende bruge trivselsmålingen internt til at fastsætte nye initiativer og mål til at øge elevernes trivsel.

Undervisningsministeriet bemærker, at datavarehuset er et offentligt tilgængeligt statistikværktøj, der giver adgang til statistiske resultater af data, der indberettes fra hele landets uddannelsesinstitutioner. Datavarehuset bruges fx som led i dataunderstøttet kvalitetsarbejde og udvikling af skoler og institutioner. Formålet er at skabe åbenhed om skolernes resultater på en brugervenlig måde. De såkaldte skoletal er et udviklingsværktøj, der skal hjælpe skolerne til at opnå forbedringer og klæde forældre, elever, undervisere og ledere bedre på til at tale sammen om udfordringerne. Datavarehuset gengiver ikke de enkelte elevers svar.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag.

4.7. Orientering om resultatet af trivselsmålingen

Uddannelsesforbundet noterer sig, at det fortsat vil være op til lokal beslutning at finde den rette lokale løsning for orientering af elever og forældre om resultatet af trivselsmålingen og spørger, hvad der er incitamentet for den trivselsramte skole til at vælge en offentliggørelse af dårlige resultater på en meget synlig og handlingskrævende måde? Hensigten med målingerne er at bidrage til forbedringer af trivslen, men det er tvivlsomt, hvorvidt denne tilgang fremmer sagen.

Dansk Center for Undervisningsmiljø anbefaler, at opfølgning på gennemførelsen af trivselsmålingen skal efterfølges af en handlingsplan. Man kan lade sig inspirere af de punkter, der er knyttet op på undervisningsmiljøvurderingen i § 7 i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø. I forhold til skolernes orientering af elever og forældre om resultatet af trivselsmålingen og inspiration til skolens opfølgningstiltag anbefales at drage nytte af den mangeårige erfaring i Dansk Center for Undervisningsmiljø. Centret har løst identiske udviklingsopgaver for trivselsmålingen for grundskolen og yder support til skolerne i deres gennemførelse af trivselsmålingen.

Undervisningsministeriet bemærker, at formålet med lovforslaget er at skærpe datasikkerheden ved de nationale trivselsmålinger, så eleverne kan være trygge ved håndteringen af deres svar. Det betyder ikke, at alle skoler og institutioner skal arbejde med de statistiske resultater af trivselsmålingen på præcis samme måde. Det vil fortsat være op til lokal beslutning at finde den rette lokale løsning for orienteringen om resultatet af trivselsmålingen (fx ved brev, fælles opslag, møde mv.) Undervisningsministeriet vil udarbejde skabeloner til inspiration for de lokale indsatser i denne sammenhæng.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget eller i øvrigt i sig selv til at fremsætte ændringsforslag.

4.8. Vedr. lovprocessen

Skolelederforeningen undrer sig over timingen af lovforslaget. Sidste frist for høringssvar er den 11. marts 2019, og lovforslaget fremsættes tirsdag den 12. marts. Det signalerer ikke stor respekt for eventuelle ændringer. Lovens ikrafttræden på folkeskoleområdet er den 6. maj 2019. Det skyldes vel, at der skal foretages en trivselsmåling inden sommerferien. Det signalerer ikke stor respekt eller indsigt i den måde, som det professionelle personale arbejder på, og er dermed indirekte med til at devaluere værdien af målingerne.

KL bemærker, at det er uhensigtsmæssigt, at trivselsmålingen i folkeskolen gennemføres maj 2019 oven i 9. klassernes eksamensperiode.

Undervisningsministeriet er enig i, at lovprocessen har været stram. Det skyldes et ønske om, at målingen af elevernes trivsel i folkeskolen skal kunne gennemføres efter den foreslåede model i indeværende skoleår 2018/2019.